

ENTRE NOSALTRES

VENTRES DE LLOGUER, DEBAT I CONTROVÈRSIA

Comissió de Dones Advocades

Divendres 9 de juny va tenir lloc al Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, organitzada per la Comissió de Dones Advocades, la taula rodona "Ventres de lloguer, anàlisi, salut i dret comparat" presentada i moderada per les companyes de la nostra comissió Teresa Blasi i Marina Roig.

En aquesta taula rodona van intervenir:

- Marcel Cano Soler, professor d'Ètica a la Universitat de Barcelona i de Bioètica a la Universitat de Vic, que va realitzar una anàlisi del tema objecte de debat des d'una perspectiva ètica.

- Esther Farnós, professora de Dret Civil de la Universitat Pompeu Fabra, que va fer una sintètica i documentada referència a la seva regulació jurídica, tant en la normativa espanyola com en el dret comparat.

- I Carme Valls, metgessa i directora del programa Dones, Salut i Qualitat de vida del CAPS, que va assenyalar els diferents aspectes que afecten la salut de totes les persones que intervenen en el procés, sobretot de les gestants i dels infants.

A l'esmentada taula rodona va quedar palès, des del primer moment, la fractura existent entre els diferents punts de vista al voltant d'aquest tema i de la conveniència o no d'una eventual legalització del mateix.

En relació a la regulació actualment vigent en virtut de la qual serà nul de ple dret el contracte mitjançant el qual es convingui la gestació, amb o sense preu, a càrrec d'una dona que renuncia a la filiació materna a favor del contractant o d'un tercer (art. 10.1 de la Llei 14/2006, de 26 de maig, sobre tècniques de reproducció humana assistida), les posicions que recolzaven la proposta de modificar aquesta normativa afirmaven que, essent un tema que existeix a la pràctica, era millor legalitzar-lo per organitzar i regular detalladament el sistema que des d'aquest posicionament anomenen "maternitat subrogada" i establir els requisits i el funcionament del mateix, per exemple amb la intervenció d'autoritats sanitàries públiques.

Per la seva banda, les posicions contràries a la legalització d'aquesta pràctica, majoritàries a la taula i en el debat, les quals en relació a aquest tema parlaven de "ventres de lloguer", van posar de relleu

En la conferència: 'Ventres de lloguer. Anàlisi, salut i dret comparat' van intervenir com a ponents Marcel Cano Soler, professor d'Ètica Universitat de Barcelona i de Bioètica Universitat de Vic; Esther Farnós Amorós, professora de Dret Civil de la Universitat Pompeu Fabra i Carme Valls Llobet, metgessa i directora del Programa Dones, Salut i Qualitat de Vida del CAPS. L'acte va ser presentat per Teresa Blasi i moderat per Marina Roig, presidenta i vocal, respectivament, de la Comissió de Dones Advocades de l'ICAB

que es tractava d'un aspecte més de la cosificació de la dona, que perdia la seva condició de persona i es convertia en un simple receptacle o màquina dins la qual realitzar la gestació d'infants en interès de tercers. En aquest sentit, es va posar sobre la taula que "l'economia capitalista tendeix a transformar tot el que existeix en una mercaderia", i es va subratllar el negoci milionari que s'ha creat al voltant d'aquest tema mitjançant les agències intermediàries.

Durant l'acte es va posar també de manifest que en la majoria de casos les gestants contractades eren dones sense recursos que buscaven una via d'obtenir uns diners a canvi de mercantilitzar el seu cos i la seva salut, que quan no hi ha igualtat entre les parts l'autonomia de la voluntat de la part més feble no és absoluta i la seva llibertat de decisió depèn del grau de necessitat, davant el qual es plantejava el debat sobre si en una societat s'han de posar o no límits a les situacions d'aprofitament de la desigualtat, aflorent en aquesta matèria diferents opinions sobre si aquest tema es podia comparar o no amb la prostitució i amb la donació i venda d'òrgans.

Durant la conferència des de la taula es va plantejar que tenir fills no és un dret sinó un desig, i es va posar de manifest la desproporcionada importància que en la societat actual donem a l'aspecte biològic, i es preguntaven "per què necessitem un fill o una filla biològica?", "quina és la força que donem als nostres gens?". I es va subratllar que l'adopció hauria de millorar-se exponencialment, ja que una part de

les persones que actualment estan acudint als "ventres de lloguer", potser no ho farien si adoptar no fos tan complicat.

Per acabar, també es va fer esment als greus perjudicis que aquesta pràctica podia suposar per a la salut de les dones, tenint en compte el que nou mesos d'embaràs suposen per a una dona, i també per a l'infant, receptor de les angoixes de la gestant durant el procés i separat d'ella poc després del naixement, i es van esmentar els casos recollits per la jurisprudència en els quals s'havien produït conflictes en casos en què una dona havia estat contractada per produir un fill i una filla i finalment havien vingut dos fills, o en supòsits en què la criatura venia amb alguna malformació i els contractants desitjaven que la dona abortés, o en casos en què la dona a cop havia donat a llum no s'havia vist capaç d'entregar la criatura, incomplint així el contracte.

En el marc de la conferència es va deixar constància que davant el tema dels "ventres de lloguer", des d'una perspectiva feminista i de respecte als drets de les dones, s'havia de mantenir la prohibició d'aquesta pràctica, considerada pel feminisme lliberal/neoliberal com una lliure decisió susceptible de contractació, pel feminisme radical com una cosificació de les dones, i pel feminisme més radical una nova forma de violència de gènere (o no tan nova, tenint en compte que aquests encàrrecs de procreació per compte aliè ja es realitzaven amb les esclaves de l'època romana).